

En tres fronts, avança l'autoritarisme

written by Adam Majó | 16 d'abril de 2019

Passa sovint, a còpia de repetir-les continuadament, determinades afirmacions acaben perdent força i significació. Podria estar passant amb això de l'ascens de l'extrema dreta, que de tant anunciar-lo l'hem acabat per relativitzar i normalitzar. Però el cert és que les propostes polítiques que promou l'autoritarisme i que, en lloc de mirar de superar-les, justifiquen i perpetuen les injustícies i discriminacions, augmenten en representació a pràcticament tots els parlaments europeus (Finlàndia, aquesta setmana) i a molts altres llocs del món. En alguns casos aquests moviments, anomenats nacional populistes o, en el pitjor dels casos, directament neofeixistes, han arribat ja al poder i això s'està traduint en menys llibertat, amb persecució de l'oposició i, sobretot, en mesures obertament cruels i insolidàries amb les persones migrants. En altres casos –la majoria– aquests partits estan a l'oposició i des d'allà tensen i condicionen les decisions dels diferents governs. Així, per exemple, l'UKIP britànic no va guanyar mai unes eleccions però està aconseguint igualment el seu principal objectiu polític, Le Pen tampoc ha arribat mai a la presidència però ha forçat l'enduriment de les restriccions frontereres i al Regne d'Espanya un partit que m'estalvio anomenar, amb un suport mediàtic escandalós, ha aconseguit radicalitzar encara més la dreta tradicional i servirà de coartada al PSOE per no fer el que s'esperaria d'un partit que es diu d'esquerres i prové de la tradició democràtica.

Però no és només a les urnes on troba camp per córrer l'autoritarisme. També a les mateixes estructures dels estats, sobretot a la judicatura, la policia i les forces armades, les pulsions lliberticides i repressives són una realitat. L'estat –els estats en general– tendeixen a autoprotegir-se, a

desconfiar de la ciutadania i a llençar una mirada restrictiva sobre drets fonamentals com els de protesta i participació política o la llibertat d'expressió. Especialment en estats que provenen directament d'una dictadura i arrossegueu, internament, biaixos clarament dretans i ultranacionalistes. Per això és tan necessari el contrapès de la societat organitzada i un compromís democràtic en contínua renovació per part de les forces polítiques.

Per últim, el feixisme avança, també i sovint de forma letal, al carrer, a la mateixa societat, amb provocacions, intimidació i amenaces, o amb atacs més o menys violents que pretenen, sobretot, tensar la convivència, polaritzar la societat i atemorir les persones i moviments contraris als seus plantejaments.

Evidentment, aquests tres fronts on l'autoritarisme avança –l'electoral, l'estatal i el social– no són independents entre ells. De fet, en el nivell de connivència entre forces polítiques obertament reaccionàries, determinats poders de l'estat i la ultra dreta al carrer, hi trobaríem un índex interessant sobre la qualitat democràtica d'una societat. En el cas espanyol, la presència de l'extrema dreta al costat de l'advocacia de l'estat en el judici contra l'independentisme, les conegudes simpaties polítiques filo-franquistes de molts alts càrrecs de les forces i cossos de seguretat de l'estat, o la utilització sistemàtica de l'escarni, la mentida i la mala educació per part del principal grup de l'oposició al Parlament de Catalunya són només algunes de les moltes expressions d'aquesta transversalitat de l'autoritarisme.